

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno cenovno in praznično. — Inerati do 80 petiti vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2.50, od 100 do 300 vrti a Din 3, večji inerati petiti vrti Din 4.— Popusti po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po dolgem odmoru:

Sestanek narodnega predstavništva

Danes sta se sestala narodna skupščina in senat k novemu zasedanju — Skupščina se mora najprvo konstituirati — Senat izvolil novo predsedstvo

Beograd, 16. jan. br. Danes se je prvič sestala novoizvoljena narodna skupščina, istočasno pa se je po daljšem odmoru sestala tudi senat. V obeh zborskih bodo najprvo izvolili predsedstvo, nato pa bosta šele skupščina in senat pričeli z rednim delom.

Narodna skupščina

V narodni skupščini je bilo že včeraj zelo živahno. Z vseh strani so prihajali novoizvoljeni poslanci. Starih poslancev je le malo število, prevladujejo pa novinci, ki so si včeraj radovedno ogledovali krajno stavbo narodne skupščine od zunaj in znotraj. Starejši tovariši so jim razkazovali prostore in jim razlagali predpise in navade, ki se jih je treba držati. Včeraj so si tudi izbirali prostore v dvorani in klubskih sobah. Poslanci iz dravske banovine so okupirali prostore bivšega neodvisnega kluba. Opozicija je zavzela prostore bivšega kluba JNS v drugem nadstropju na strani proti Kosovski ulici. Za današnji prvi se skupščine so se že včeraj pričela posvetovanja. Vlado poslanci so imeli konferenco, na kateri so

razpravljali o kandidaturah za predsedstvo narodne skupščine in o delu verifikacijskega odbora. Razpravljali so tudi o notranjem političnem položaju. Opozicijski poslanci so se s snovi sestali na konferenci v prostorih uredništva lista »Selo«. Na tej konferenci so sodelovali vsi v Beogradu navzoči poslanci združene opozicije in JNS. Navzoči so bili tudi Aca Stanojević, Ljuba Davidović in Joca Jovanović. Na konferenci so razpravljali predvsem o stališču opozicije do narodne skupščine in sklenili, da bodo do nadaljnjega sodelovali v narodni skupščini. Sklenjen je bil tudi dogovor, da bodo poslanci združene opozicije in JNS v narodni skupščini zastopali enotno stališče. V verifikacijski odbor bo opozicija kandidirala dr. Miloša Tupanjanina.

Seja narodne skupščine je bila sklicana za 9. uro, toda akademski četrt za narodne poslance je zelo raztegljiv in se je tako seja pričela šele malo pred 10. uro. Novinci so že davno pred napovedano uro zasedli klopi v dvorani, starejši poslanci, ki že poznajo skupščinske običaje, pa so prihajali z običajno zamudo. Slovenski poslanci so se razmestili v sredini pod po-

prjem Nikole Pašića. Tovariši iz Srbije

Djordjevićeva skupina je zasedla sredino pred predsedništvom, za njimi pa so se namestili bivši poslanci JNS iz savske banovine. Tik pred pričetkom seje so prišli v dvorano opozicijski poslanci s Petro Živkovićem na čelu in zavzeli prostore na skrajni levi.

Ob 9.35 so prišli v dvorano člani vlade z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Vlada večina jih je pozdravila s ploskanjem.

Kot starostni predsednik je otvoril sejo najstarejši narodni poslanec Mihajlo Stojadinović. Imel je daljši govor o delu narodne skupščine in o odgovornosti narodnih poslancev, ki jih je pozval, naj zvesto služijo kralju, narodu in državi. Zbornica je sprejela njegove besede z ovacijami kraljevskemu domu in vojski. Nato so bili izvoljeni štirje začasni tajniki, ki bodo vodili posle narodne skupščine do izvolitve stalnega predsedstva.

Po tej formalnosti je skupščinski tajnik Damić po imenu klical narodne poslance, da so izročili svoje poverljivosti. Prvi je oddal svojo poverljivost kot no-

silec liste predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. Ko je tajnik pozval dr. Mačka je zavladala v dvorani grobna tišina. Dr. Maček in njegovi poslanci iz vrst bivše HSS in SDS namreč niso prišli v skupščino. Med predajo poverljivosti je prišlo do čestih veselih medklincev.

Narodna skupščina je nato prešla k izvolitvi verifikacijskega odbora. Seja ob uri, ko to poročamo, še traja.

Senat

Senat, ki je imel zaradi skupščinskih volitev zelo dolge počitnice, se je prav tako sestel danes popoldne k novemu zasedanju. Na današnji seji je senat izvolil novo predsedstvo. Senatorji vladnega kluba so imeli že včeraj konferenco, na kateri so določili kandidate. Sklenili so izvoliti docela novo predsedstvo in je bil za predsednika senata določen bivši notranji minister dr. Korosec, za podpredsednika pa senatorja dr. Kotur in dr. Miškulin. Vlada večina je brez debate sprejela vladno kandidatno listo, dočim je opozicija oddala prazne glasovnice.

Tudi Göring gre v Vašavo

London, 16. jan. e. »Sunday Times« javlja, da bo prihodnji teden prišel v Varšavo maršal Göring. Po končanem razgovoru, ki bodo trajali dva dni, se bo Göring udeležil lova v Bijalovici.

Imredy napoveduje oster boj proti Židom

Budimpešta, 16. jan. AA. Predsednik vlade Imredy je v svojem govoru, ki ga je imel na zborovanju v Pečuju, izjavil med drugim tole: Začeti se mora najenergičnejši boj proti židovski miselnosti, ki ruši družinsko življenje in uvaja krivo vero. Treba je napraviti konec tudi gospodarski premoči židov. Ta problem bo rešen z zakonskim predlogom, ki bo predložen poslanski zbornici. Naše gibanje služi zbiranju velikih narodnih sil. Prva naloga je poiskati obliko za rešitev socialnih vprašanj. Imredy je zatem govoril o manjšinskem vprašanju ter ponovno izrazil priznan pravice nemške narodne manjšine. Vlada hoče spoštovati njen jezik, njene tradicije in njeno narodno kulturo.

Praški parlament ostane

Praga, 16. jan. e. Vrhovno upravno sodišče se je na svoji seji bavilo z razveljavitvijo mandatov poslancev in senatorjev komunistične stranke in je sklenilo, da razveljavi 25 poslanskih in 14 senatorskih mandatov. Za danes je sklicano upravno sodišče k izredni tajni seji, na kateri bodo verifikirani poslanci za slovaški avtonomi parlament. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da so vse vesti o razpustu parlamenta netočne. Vlada na to ne misli, temveč bo sodelovala s parlamentom. Smatrajo, da se bo parlament sestel konec tega meseca ali v začetku februarja. Na prvi seji parlamenta bo izvoljen glavni odbor za kontrolo varčevanja, na novo pa bodo izvoljeni tudi vsi ostali stalni parlamentarni odbori.

Največja francoska oklopnica

Brest, 16. jan. e. V torko bo tu splovljena v morje v prisotnosti ministra za mornarico Champencha nova francoska oklopnica »Richelieu«. Oklopnica ima 35.000 ton, dolga je 124, široka 33 metrov, razvija pa hitrost 31,5 vozlov na uro. Opremljena je z 8 topovi po 38 cm, ki so nameščeni v dveh oklopnih stolpih ter s 15 topovi po 15,2 cm. Ima tudi 4 letala. Na važnih mestih je oklep debel 40 cm. Oklopnica je veljala 1 milijardo in 250 milijonov.

Proces proti Brodyju ustavljen?

Praga, 16. jan. e. Reuterjev dopisnik doznava, da je češkoslovaška vlada sklenila izpustiti Brodyja, predsednika prve podkarpatske vlade, ki je bil aretiran 1. 26. oktobra in obtožen zločina veleizdaje. Obtožba proti njemu je umaknjena.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 16. I. 1939

Kranjska gora 810 m: 1. oblačno, 40 cm snega, južen, sankaljšče uporabno, Rakeče-Planica 870 m: +2, delno oblačno, 54 cm snega, južen, Skakalnice uporabne, Planica-Slatna 950 m: +2, delno oblačno, 64 cm snega, južen, Bled 501 m: +2, dež, 30 cm snega, južen, drsališče neuporabno, Dovje-Mojstrana 650 m: +2, dež, 50 cm snega, južen, Bohinj »Zlatorog«: +7, dež, 40 cm snega, južen, Gorjuše 1000 m: —1, 50 cm snega, vetrovno, Mariborska koča in Pohorski dom 1080 m: —4, delno oblačno, sneg osršen, Sv. Lovrenc na Pohorju 485 m: +3, delno oblačno, 38 cm snega, Peca 1654 m: +1, solčno, 100 cm snega, osršen, mirno, Rimski vrelci 530 m: —2, solčno, 30 cm snega, osršen, mirno, 15. I. 1939, Velika planina 1558 m: —5, 125 cm snega, osršen, po robovih spihlan, Dom na Kravcu 1700 m: —4, 115 cm snega, Koča na Pesku 1382 m: —2, 90 cm snega, Moziška koča 1344 m: +3, 90 cm snega, južen, Celjska koča 700 m: +7, brez snega.

Borzna poročila.

Curih, 16. januarja. Beograd 10, Paris 11,68, London 20,71, New York 42,6876, Bruselj 74,85, Milan 23,30, Amsterdam 240,65, Berlin 177,50, Praga 15,15, Varšava 83,50, Bukarešta 3,25.

Padec Taragone

pomeni velik uspeh frankovcev — Republikanci se umikajo na vsej črti

Lerida, 16. jan. AA. Havas: Ob 12.30 je včeraj navarska divizija pod poveljstvom generala Santesa vdrla v Taragono z zahodne strani. Do kakih velikih bojev ni prišlo in je bilo mesto po nekaj manjših praskah zavzeto. Že okoli 16. popoldne so nacionalistične predstraže popolnoma zasedle mesto. Mesto Taragona je v obupnem stanju. Po vseh ulicah vlada velika nesnaga, mesto samo pa ni prav preveč poškodovano. V mestu je okoli 10.000 ljudi. Prebivalstvo je nacionalistični vojski priredilo zelo tople sprejeme. Povsod vihrajo nacionalistične zastave. Nacionalistične čete so se utrdile na obali reke Gaija, 10 km dalje od Taragone v smeri proti Barceloni.

Burgos, 16. jan. AA. Havas: Vest o zavzetju Taragone je bila objavljena sredi popoldneva. Nacionalistična španija je v navdušenem razpoloženju pozdravila tujo ta uspeh. Po vseh mestih so donele fanfare, velike množice ljudstva pa so pozdravljale zavzete mesta ter prirajale navdušene ovacije generalu Francu. Nacionalisti so ujeli 5000 republikancev ter zaplenili velike količine vojnega materiala. Nacionalistični oddelki so zavzeli okoli 60 vasi, poročilo poudarja dalje, da so »republikanske demonstracije na Estremadi doživlele popoln polom«. Ko smo odšli od sovražni napad — pravi poročilo — smo podili sovražnika še dalje pred seboj ter mu prizadejali težke izgube. Nacionalistična letala so bombardirala vojaške objekte v barcelonskem pristanišču ter v Valenciji z uspehom.

Taragona, 16. jan. AA. DNB. Po zavzetju Taragone je v rokah nacionalistov 1550

km obale, dočim jo ima rdeča španija le še okoli 750 km. Franco ima zdaj v svojih rokah že dvakrat več ozemlja kot republikanci. V nacionalistični španiji je danes 12,5 milijona prebivalcev, v sovjetski španiji pa okoli 6,2 milijona prebivalcev.

Taragona, 16. jan. AA. DNB. Včeraj so že prispeli v Taragono vozovi z živili. Prebivalstvo je preskrbljeno z vsem potrebnim vsaj v prvem času, ki je glede preskrbe z življenjskimi potrebščinami posebno kritičen.

Saint Jean de Luz, 16. jan. AA. Vrhovno poveljstvo republikanskih čet poroča, da se republikanci umikajo proti vzhodu od črte Valls—Taragona. S tem na diskreten način republikansko poveljstvo potrjuje, da so rdeči izgubili Taragono, Reus ter ozemlje, ki leži med tema dvema mestoma. Na estremadurskem bojišču so bili odbiti vsi sovražni napadi. Prav tako pravi poročilo republikanskega poveljstva, da so sovražna letala bombardirala več mest ob sredozemski obali v Kataloniji.

Perpignan, 16. jan. AA. Havas. S francosko-španske meje poročajo, da je prebivalstvo mesta Durhela dobilo ukaz od barcelonske vlade, da mesto izprazni v 24 urah. Iz tega sklepa, da republikanska vlada namerava uporno braniti Durhel, ki je ključ do železniške proge med Francijo in Barcelono. Z druge strani poročajo, da je andorska meja zaprta in močno zastražena, tako da ni več nikake zveze med Katalonijo in Andoro.

Po rimskih razgovorih je stopilo špansko vprašanje zopet v ospredje Napovedi angleškega tiska

London, 16. jan. e. Včeraj ob 18.30 se je vrnil Chamberlain v London. Na postaji se je zbrala velika množica, ki ga je burno pozdravljala, sprejmu pa so prisostvovali tudi vsi člani vlade. S postaje se je Chamberlain odpeljal na svoje stanovanje v Downing Street, kjer je konferiral s posameznimi člani vlade. Na seji vlade v sredo pa bo Chamberlain članom kabineta poročal o razgovorih v Rimu. Do takrat se bo vrnil tudi zunanji minister Halifax iz Zeneve.

Današnji angleški listi povečujejo obširne komentarje rimskemu obisku. Večina listov zastopa mišljenje, da je rimski obisk znatno pripomogel k izboljšanju odnosov med Anglijo in Italijo. Poudarjajo zlasti prisrčen ton v brzojavkah, ki sta jih izmenjala Chamberlain in Halifax z ene in Mussolini in Ciano z druge strani. Kot povojen rezultat obiska ocenjujejo dejstvo, da se stališče Italije napram španiji in Franciji v njenem položaju v temelju sploh ni nič spremenilo. Smatrajo, da je v ozadju vseh razgovorov v Rimu bila nejasna situacija v španiji. Po pisanju angleškega tiska je bil Mussolini precej rezerviran glede italijanskih zahtev, ker pričakuje definitivno zmago generala Franca. Tu ne prikrivajo, da bi popolna zmaga nacionalistične španije znatno spremenila položaj v prid osi Rim—Berlin. Glede Chamberlainove vlade mislijo, da ne bo ničesar ukrenila,

da pospeši izid španske vojne, če bo sedanja politika nevmesavanja vsaj formalno ohranjena. Smatrajo, da bodo prihodnji dnevi odločilni za razmerje moči in nadaljnih odnosov med obema blokoma. Mislijo, da je končna situacija v rokah g. Hitlerja. Zato se skorajšnemu srečanju med Hitlerjem in Bonnetom pripisuje velik pomen. V današnjih londonskih listih objavlja senzacionalne vesti, o novih namenih Nemčije. Nemčija bo zahtevala kolonije in od izpolnitve teh zahtev bo odvisno njeno nadaljnje stališče napram Angliji in Franciji.

Berlin, 16. jan. h. Nemški tisk ne objavlja skoraj nobenih komentarjev o rezultatu rimskih razgovorov Chamberlaina in Mussolinija, tem obširneje pa poroča o zmagah generala Franca v Kataloniji. V zvezi z znanim nemškim stališčem, ki ga je ob prihodu Chamberlaina v Rim objavila oficiozna »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz«, je popolnoma jasno, kakšno stališče zavzema Nemčija glede Sredozemlja. V inspiriranem članku naglašajo, da »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da je treba izjavo Chamberlaina, da se bodo morla že kmalu pokazali sadovi osebnih stikov med Londonom in Rimom, tolmачiti tako, da je pri tem mislil predvsem na špansko vprašanje. Spremljavo k rimskim razgovorom so delali Francovi topovi.

Češkoslovaška gradi ceste Nad pol milijarde kron za eno cesto Reorganizacija letalskega prometa

Praga, 16. jan. br. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je minister za gradnje inž. Cipera predložil ministrskemu svetu v odobritev generalni načrt za zgraditve glavne avtomobilske ceste, ki bo šla od Plzna do skrajne vzhodne meje republike v Podkarpatski Rusiji. Gradnja avtomobilske ceste bo na čeških tleh izvršena v treh oddelkih in sicer v odsekih Praga—Hlava, Hlava—Kromeriz in Kromeriz—moravsko-slovaška meja. Stroški so proračunani na 694 milijonov Kč. Gradnja bo trajala dve leti. Do 15. februarja bodo oddana že vsa dela.

Prav tako je ministrski svet razpravljal o razvoju letalskega prometa in odobril uvedbo nekaterih novih prog. Kot prva bo uvedena proga Praga—Olomouc—Moravska Ostrava. Sprejet je bil načelni sklep, da se mora ves letalski promet republike organizirati v enotno podjetje. Češkoslovaška letalska družba je sklenila z nemško letalsko družbo dogovor o uvedbi letalske proge Praga—Berlin—Hamburg.

Dr. Hodža v Londonu

Pariz, 16. jan. h. Londonski dopisnik »Petit Soira« sporoča, da je prihod bivšega

Halifaxovo poročilo Bonnetu Solidarnost Francije in Anglije se je z rimskimi razgovori še bolj okrepila

Zeneva, 16. januarja. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Na skupni seji, na kateri so bili navzoči lord Halifax, zunanji minister Bonnet ter njuni sodelavci, razložil je potek rimskih razgovorov. V Rimu so se razgovarjali o vprašanju italijanskih prostovoljcev v španiji. Mussolini je prevzel formalno obveznost, da se bodo Italijani umaknili iz španije po končni in popolni zmagi generala Franca, za katero smatrajo, da ni več daleč. Chamberlain bo v sporazumu z italijanskimi državljani v svoji deklaraciji v parlamentu dal svečano obljubo, da noben kraj na ozemlju španije, otokov ali v španskih kolonijah ne bo ostal pod italijansko oblastjo. Mussolini se je pritoževal proti temu, da Francija pošilja pomoč republikancem v španijo. Glede Francije Mussolini ni po-

stavil nikake določne zahteve ter se je omejil le na to, da je odpravil francosko-italijanskega sporazuma od leta 1935 pomenila ponudbo za pogajanja, ki jih na žalost Bonnet ni sprejel. Na Anglijo ni bil naslovljen nikak poziv, da bi razsojala v tem sporu ali posredovala. Mussolini je potrdil voljo, da se po mirni poti rešijo vsa vprašanja. Končno je Mussolini izrazil tudi željo, da se omeji tekma v oboroževanju, ter nado, da se bodo zboljšali mednarodni gospodarski odnosi. Potovanja angleških ministrov v Rim je rodilo uspehe, ki imajo posebno psihološko vrednost in je pokazalo solidnost francosko-angleškega sodelovanja. Istovetnost stališč obeh demokracij ni bila nikdar tako jasna kot ta teden, kar dokazuje izjava, ki jo je dal lord Halifax Bonnetu.

Angleška gripa

London, 16. jan. g. V Angliji je začela razsajati posebna vrsta gripe, ki jo za spremembo od španske nazivajo angleška gripa. Bolezen se zelo naglo širi, s traja le po tri dni. Najprvo se pojavijo hude bolečine v grlu, nato pa poskoči temperatura na 40 stopinj. Bolnik čuti močne bolečine v želodcu in bruha. Od časa do časa se polasta bolnika huda omotica. Naglo, kakor se pojavi, bolezen zopet splahne. Dosedaj še ni bilo nobenega smrtnega primera. Po poročilih londonskih listov je obbolelo v zadnjem tednu na angleški gripi nad 500.000 ljudi.

General Gamelin v Maroku

Pariz, 16. jan. br. Šef vrhovnega francoskega generalnega štaba general Gamelin bo v sredo v spremstvu šefa mornariškega generalnega štaba admirala Darlana odpotoval na inspekcijsko potovanje v

Oran, odkoder bo krenil preko puščave vse do Casablanca.

Tesnejši stiki Francije s kolonijami

Pariz, 16. jan. v. Na pobudo zunanega ministrstva je bil osnovan poseben urad, ki ima nalogo skrbeti za čim tesnejšo povezanost kolonij in mandatov s Francijo. V to svrhu bodo posameznim guvernerjem dodeljeni posebni uradniki, ki bodo vzdrževali neprestane stike z domačinimi in se informirali glede njihovih želj in pritožb ter poročali guvernerjem in vladi. Na ta način žele ustvariti čim bolj prijateljske odnose in tako paralizirati tujo propagando.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

